

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ČTVRTLETNÍ ZPRÁVA O MIGRACI

III. 2022

Aktuální situace v České republice

LEGÁLNÍ MIGRACE

Počet cizinců na území ČR setrvale stoupá. **K 30. září 2022 bylo na území ČR registrováno celkem 1 091 098 osob cizí státní příslušnosti**, z toho 759 747 na základě oprávnění k přechodnému pobytu a 331 351 na základě oprávnění k trvalému pobytu.

Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válkou ve své zemi. Ke konci června bylo v České republice vydáno celkem 412 618 dlouhodobých víz za účelem dočasné ochrany.

Mezi cizinci pobývajícími legálně na území ČR **převažují občané třetích zemí** (864 676 osob, tj. 79 %) **nad občany členských států EU, EHP a Švýcarska** (225 618 osob, tj. 21 %).

U cizinců ze třetích zemí, kteří mají na území České republiky přechodný pobyt, **převažuje účel pobytu dočasná ochrana** (65 %),

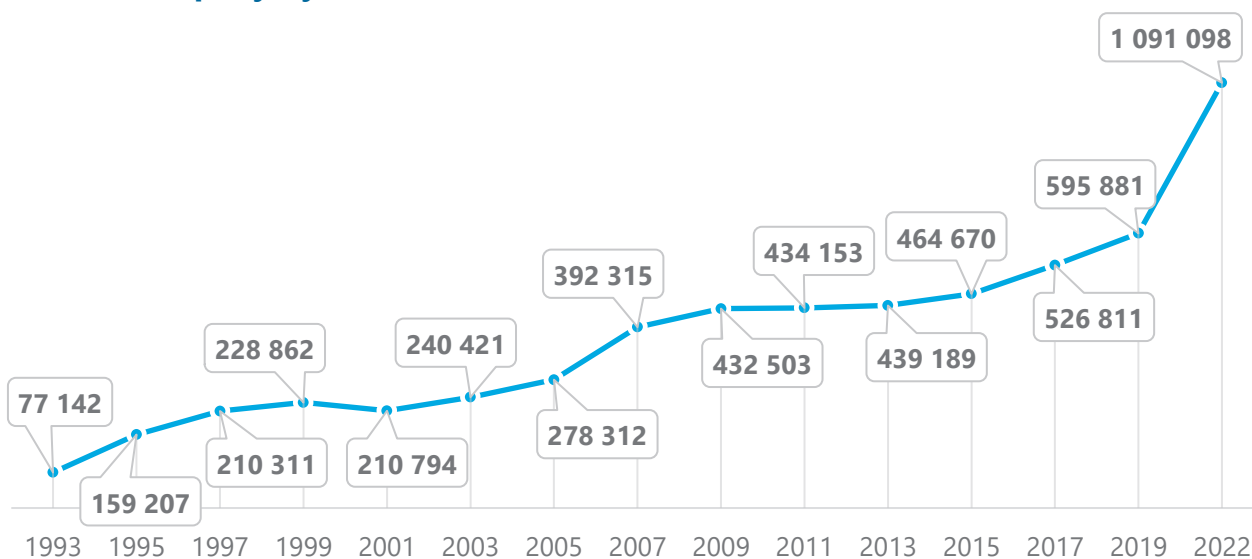
zaměstnání (19 %), **dále účel pobytu sloučení rodiny** (9 %), **studium** (4 %) a **podnikání** (1 %).

Top státní příslušnosti (legální migrace)

Státní příslušnost	Počet	tj. %
Ukrajina	615 616	56 %
Slovensko	116 716	11 %
Vietnam	65 938	6 %
Rusko	44 059	4 %
Rumunsko	19 512	2 %
Polsko	17 934	2 %
Bulharsko	17 601	2 %
Německo	14 183	1 %
Mongolsko	11 709	1 %
Maďarsko	10 314	1 %

zdroj: OAMP, MV

Počet cizinců pobývajících na území ČR

zdroj: OAMP, MV

1 Toto číslo nezahrnuje cizince, kteří v ČR legálně pobývají na základě krátkodobého Schengenského víza nebo bezvízově, a neregistrované občany EU.

Aktuální situace v České republice

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

V roce 2022 (k 30. září) požádalo o mezinárodní ochranu v České republice celkem 1 335 osob, což je ve srovnání s rokem 2021 více o 241, což činí nárůst o 22 %.

Top státní příslušnosti (mezinárodní ochrana)

Státní příslušnost	Počet
Ukrajina	255
Turecko	179
Ruská federace	119
Gruzie	110
Vietnam	105
Uzbekistán	71
Moldavsko	68
Sýrie	43
Bělorusko	39
Indie	36

zdroj: OAMP, MV

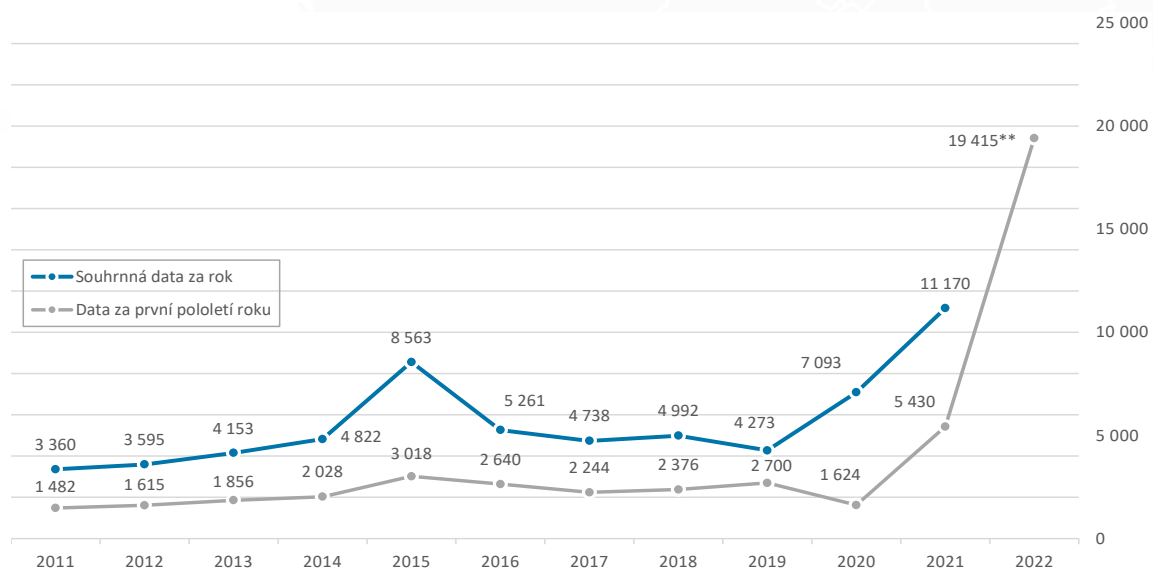
NELEGÁLNÍ MIGRACE

Za první tři čtvrtletí roku 2022 bylo na území České republiky zjištěno celkem 19 415 osob při nelegální migraci. V porovnání se stejným obdobím roku 2021 se jedná o nárůst o 11 048 osob, tedy o 132 %. V případě tranzitní nelegální migrace, tj. nelegálního vstupu cizinců na území ČR pozemní či leteckou cestou s cílem pokračovat přes české území do dalších zemí, bylo **zadrženo 13 705 osob**. Toto číslo představuje nárůst o 1 557 %, tj. o 12 878 osob oproti stejnému období v loňském roce. Nejvíce osob bylo v rámci tranzitní nelegální migrace zaznamenáno v měsíci září, a to 8 267. Naprostá většina byla zadržena při příjezdu pozemní cestou (13 547) a pouze minimum leteckou (158). V rámci nelegálně tranzitní migrace bylo nejvíce cizinců ze Sýrie (12 640), Turecka (319), Afganistánu (176), Maroka (87) a Indie (63).

Z celkového počtu migrantů, kteří vstoupili do České republiky nelegálně, šlo nejčastěji o státní příslušníky Sýrie (13 123), Ukrajiny (2 336), Moldavska (752), Turecka (533) a Vietnamu (298). **Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici, tj. pouze v rámci mezinárodních letišť ČR, se týkala 154 cizinců.**

Aktuální situace v České republice

Vývoj nelegální migrace v ČR*

* na rozdíl od roku 2015 byla nelegální migrace v roce 2020 a 2021 tvořena hlavně nelegálním pobytem občanů Ukrajiny

** stav k 30. září 2022

zdroj: ŘSCP

Aktuální situace v České republice

NÁVRATY

V roce 2022 (k 30. září) **odcestovalo z České republiky do země původu v rámci programu asistovaných dobrovolných návratů organizovaným Ministerstvem vnitra celkem 254 osob. Správa uprchlických zařízení (SUZ) poskytla v roce 2022 asistenci při návratu 7 osob. Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) asistovala v roce 2022 u 213 návratů do země původu.**

V rámci **nuceného návratu** odcestovalo k 30. 9. 2022 z České republiky do země původu **celkem 272 osob.**

INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Nezastupitelnou roli na poli integrace cizinců v České republice mají **Centra na podporu integrace cizinců**, která se nachází v každém kraji. Zřizovatelem center je Správa uprchlických zařízení, s výjimkou center v Praze (Magistrát hl. m. Prahy), Brně (Jihomoravský kraj společně s pěti NNO), Ústí nad Labem (Poradna pro integraci, o. s.) a Hradci Králové (Diecézní katolická charita).

Centra na podporu integrace cizinců tvoří komplexní síť v rámci celé republiky, která zajišťuje realizaci integrační politiky ČR ve vztahu k cílové skupině, tedy cizincům dlouhodobě legálně pobývajícím na území ČR. Bezplatně nabízejí zejména sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy nebo tlumočení. Dále od začátku roku 2021 organizují adaptačně-integrační kurzy, které jsou pro vybrané skupiny cizinců ze zákona povinné.

Zásadní roli Centra na podporu integrace sehrávají i při řešení současného přílivu občanů Ukrajiny, kteří prchají z vlasti z důvodů ozbrojeného konfliktu. Zástupci Center se nacházejí na jednotlivých pobočkách Krajských asistenčních center na pomoc Ukrajině, kde kromě tlumočení pomáhají Ukrajincům se zařizováním praktických věcí, jako je zajištění ubytování, hledání lékaře, zápis dětí do škol, pomoc s hledáním práce apod.

DALŠÍ INFORMACE

Dle dat Evropské agentury pro azyl bylo k v zemích EU+ k 31. červenci podáno 3 937 575 registrací o dočasnou ochranu, přičemž **v přepočtu na obyvatele největší počet osob se statutem dočasné ochrany nadále registrovala ČR.**

Dne 11. července se v rámci českého předsednictví v Radě EU uskutečnilo v Praze neformální zasedání ministrů vnitra zemí EU. Jednání se dále zúčastnily i přidružené země Schengenu (Švýcarsko, Island, Lichtenštejnsko), komisařka pro vnitřní věci Ylva Johansson, předseda výboru LIBE Evropského parlamentu J. F. L. Aguilar a zástupci dalších unijních institucí a agentur. Jednání předsedal ministr vnitra Vít Rakušan. Prvního bloku jednání, který se věnoval dopadům války na Ukrajině na oblast vnitřní bezpečnosti, se účastnili také ministryně vnitra Moldavska Ana Revenco a ministra vnitra Ukrajiny Denys Monastyrský. V rámci pracovního oběda proběhla široká diskuse o **budoucích výzvách v oblasti migrace a dalším postupu při projednávání reformy azylové a migrační politiky EU** v návaznosti na výsledky dosažené za francouzského předsednictví. V souladu se zájmem vyjádřeným ministry vnitra české předsednictví potvrdilo své odhodlání pokračovat ve vyjednávání legislativních návrhů v rámci Paktu o migraci a azylu.

Aktuální situace v České republice

Dne 15. července se členské státy, které budou do konce legislativního cyklu Evropského parlamentu předsedat Radě EU (tj. Francie, ČR, Švédsko, Španělsko a Belgie), společně se zpravodaji Evropského parlamentu (EP) dohodly k jednotlivým legislativním návrhům **textu společného akčního plánu specifikující další postup v otázce vyjednávání reformy společné migrační a azylové politiky EU**. Evropský parlament a předsednické země se v dokumentu zavazují, že společně vykonají maximum, aby projednávání reformy bylo dokončeno do února 2024, tj. před koncem legislativního období stávajícího EP. Strany se také zavazují k tomu, že při postupu vyjednávání bude zachována rovnováha mezi všemi součástmi celé reformy. Formální stvrzení dohody na Radě EU je plánováno na září tohoto roku.

Dalším z **neformálních setkání** konaných v prvním měsíci českého předsednictví bylo jednání **Strategického výboru pro přistěhovalectví, hranice a azyl (SCIFA), které proběhlo v Praze ve dnech 20. – 21. července**. V rámci prvního bloku jednání české předsednictví zacílilo diskusi na **další postup ve vyjednávání o Paktu o migraci a azylu**. Z příspěvků členských států vyplynula jasná podpora dalšímu rozpracování gradualistického přístupu. Druhý diskuzní bod se zaměřil na dopady ruské agrese na vnější dimenzi migrace a jejich řešení. Členské státy ve svých příspěvcích potvrdily obdobné vnímání situace a zdůraznily potřebu připravenosti a zejména jednotné reakce EU. Podpořily také návrh českého předsednictví na vytvoření seznamu konkrétních prioritních akcí s cílem jejich rychlého provedení. Jednání bylo posléze zakončeno bodem **ke koordinaci členských států v souvislosti se situací ukrajinských uprchlíků v EU**.

Podle dat Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky od počátku války do konce srpna **opustilo Ukrajinu na 12 milionu uprchlíků**, z toho 9 miliónu vstoupilo do států EU sousedících s Ukrajinou.

S platností od 18. srpna **zakázala estonská vláda vstup do země ruským občanům s krátkodobými (schengenskými) vízy, které země sama vydala**. Zákaz se ovšem nevztahuje na ruské občany, kteří jsou držiteli víza vydaného jiným státem schengenského prostoru, na diplomatický personál či na osoby cestující z humanitárních důvodů. Země k tomuto kroku přistoupila poté, co byl zaznamenán zvýšený počet ruských turistů, kteří překračují pozemní hranici do Estonska a odsud letecky pokračují do zbytku Evropy. Dle vyjádření estonské vlády se jedná o obcházení uvalené sankce v podobě zákazu letecké dopravy z Ruska do EU. **Ke konci srpna tak již nevydávalo schengenská víza (až na jasně vymezené výjimky) ruským občanům již pět členských států EU: ČR, Estonsko, Litva, Lotyšsko a Polsko**.

Vízové politice ve vztahu k Rusku se věnovalo také **neformální zasedání Rady pro zahraniční záležitosti konané 31. srpna v Praze, na kterém členské státy našly politickou shodu nad úplným pozastavením dohody o vízové facilitaci s Ruskou federací**. V návaznosti na to rozhodla 9. září Rada EU o jejím pozastavení. Výsledkem je zvýšení poplatku za žádost o vízum z 35 EUR na 80 EUR, nutnost předložit při podání žádosti další podpůrné doklady, prodloužení doby vyřizování víz a přísnější pravidla pro vydávání víz pro více vstupů.

Dne 5. září ministr vnitra Vít Rakušan vystoupil ve Výboru Evropského parlamentu pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE). Představil priority CZ PRES a následně odpovídal na širokou škálu dotazů pokládaných zástupci jednotlivých politických frakcí výboru LIBE. Hlavními tématy rozpravy byly: **migrační a azylová politika EU a otázka solidarity, související projednávání návrhů v rámci Paktu o migraci a azylu, dopady války na Ukrajině, spolupráce se třetími zeměmi**

Aktuální situace v České republice

v oblasti migrace, rozšíření schengenského prostoru či fungování agentury Frontex a ochrana vnějších hranic EU.

Dne 7. září došlo v Brně k **jednání ministra vnitra Víta Rakušana s jeho slovenským protějškem Romanem Mikulcem** o nelegální migraci. Konkrétně se jednalo o otázku naplňování readmisních dohod, problematiku převaděčství a posilování kontrol na hranicích. Za účelem posílení hraniční kontroly byl stažen český policejní kontingent z Makedonie. Eskalace migračního tlaku nakonec vedla vládu k velmi diskutovanému rozhodnutí, kdy od 29. září dočasně **obnovila kontroly na hranicích se Slovenskem** coby preventivní opatření proti sílící nelegální migraci. Z povinnosti překračovat hranice pouze na k tomu určených místech a s platným občanským průkazem nebo pasem byly vyňaty složky integrovaného záchranného systému a osoby vykonávající práci v bezprostřední blízkosti hranic.

V Praze se dne 21. – 22. září uskutečnilo **91. zasedání správní rady agentury Frontex**. V rámci zahájení jednání vystoupil 1. místopředseda vlády a ministr vnitra Vít Rakušan a policejní prezident Martin Vondrášek. Předmětem jednání bylo mj. rozhodnutí správní rady o schválení prioritních regionů pro rok 2023 pro vysílání styčných důstojníků do třetích zemí, diskuse o probíhajících aktivitách agentury Frontex a možných problémech, hodnocení návratových operací provedených v prvním pololetí 2022, zpráva úředníka pro otázky základních práv, víceletá akviziční strategie, harmonogram provádění nařízení o Evropské pohraniční stráží a mnohá další témata spojená s věcnou a provozní činností agentury.

Vzhledem ke zhoršení situace v oblasti nelegální tranzitní migrace do ČR, zejména z regionu západního Balkánu, **rozhodla vláda dočasně obnovit kontroly na státní hranici se Slovenskem**, a to nejprve od **29. září** do 8. října, a poté po vícero prodlouženích až do 12. prosince.

Cílem tohoto preventivního opatření je zabránit nelegální migraci a aktivitě organizovaných skupin převaděčů, neboť přes dosud činěná opatření nedošlo k poklesu počtu příchozích. Hranici se Slovenskem je možné překračovat bez časového omezení, nicméně pouze na stanovených místech a při přechodu mohou být občané podrobeni policejní kontrole.

Obdobně zareagovalo na narůstající migraci podél západobalkánské trasy také **Rakousko**, které od 29. září **zavedlo kontroly na pozemní hranici se Slovenskem**. Ty byly prozatím naposled prodlouženy 28. října o dalších 15 dnů.

Aktuální situace na migračních trasách

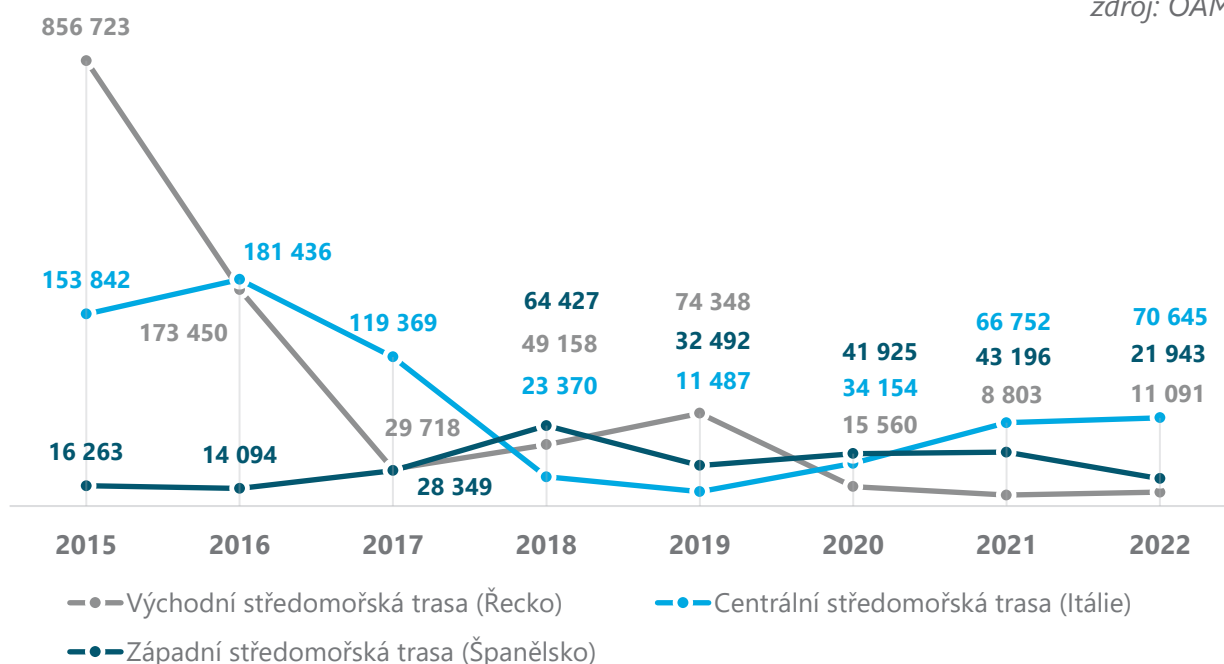
Ve třetím čtvrtletí roku 2022 přicestovalo do Evropy nelegálně celkem 60 656 migrantů, z toho 58 556 po moři (Španělsko, Itálie, Řecko, Malta a Kypr) a 2 100 po zemi. Oproti stejnému období v roce 2021 vzrostly příjezdy do Evropy o 35 %. V roce 2022 (k 30. 9. 2022) přicestovalo do Evropy nelegálně celkem 110 271 osob, z čehož celkem 103 933 osob připlulo po moři a 6 338 přišlo po zemi.

Nelegální migrace na hlavních migračních trasách za rok 2022 (1. 1. – 30. 9. 2022)

Vývoj nelegální migrace na hlavních migračních trasách v letech 2015 – 2022 (k 30. 9.)

zdroj: OAMP

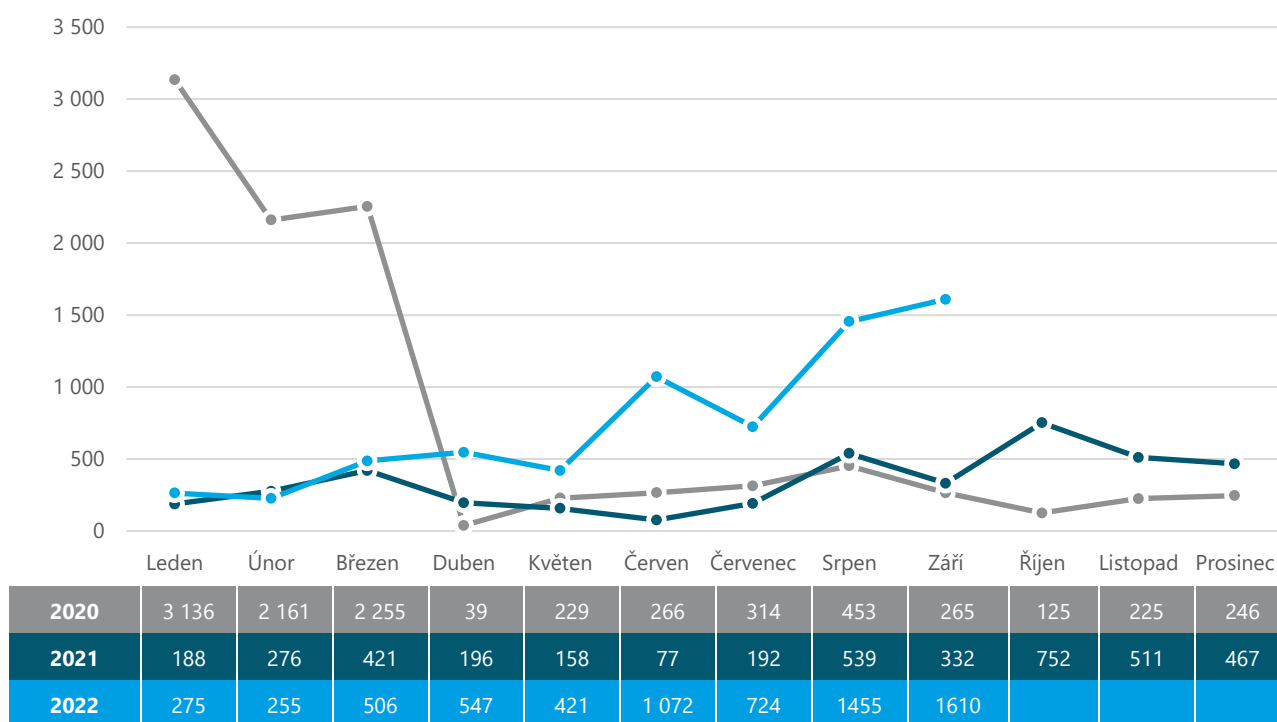

Východní středomořská trasa

Také ve třetím čtvrtletí pokračoval nárůst migrace do Řecka. Ta zde dosáhla od března 2020 své nejvyšší úrovně. Během roku 2022 se významně zvýšil i počet příchozích z Turecka směrem do EU a počet osob, které připlouvají na Kypr.

Ve třetím čtvrtletí tohoto roku přicestovalo do Řecka nelegálně 5 574 migrantů. Většinu tvořily příjezdy po moři, kterých bylo celkem 3 789, což je o 85 % více, než v předchozím čtvrtletí a celkově se jedná o **nejvyšší počet od prvního čtvrtletí roku 2020. Od počátku roku přicestovalo do Řecka celkem 11 091 migrantů** (z toho 6 807 osob po moři a 4 284 po souši), což je o 73 % více než ve stejném období loňského roku.

Srovnání počtu příjezdů do Řecka po moři v letech 2020, 2021 a 2022

zdroj: UNHCR

Od začátku roku jsou **nejčastějšími zeměmi původu migrantů** připlouvajících k řeckým egejským ostrovům **Somálsko, Stát Palestina a Afghánistán**. Co se týče příchodů po souši, je největší skupinou **Turecko**.

Dle statistik IOM k 30. září **zemřelo nebo bylo pohřešováno v rámci východní středomořské trasy v roce 2022 celkem 258 osob**, přičemž jen v měsíci září se jednalo o 158 lidí. Jde tak o nejtragičtější měsíc od ledna 2016.

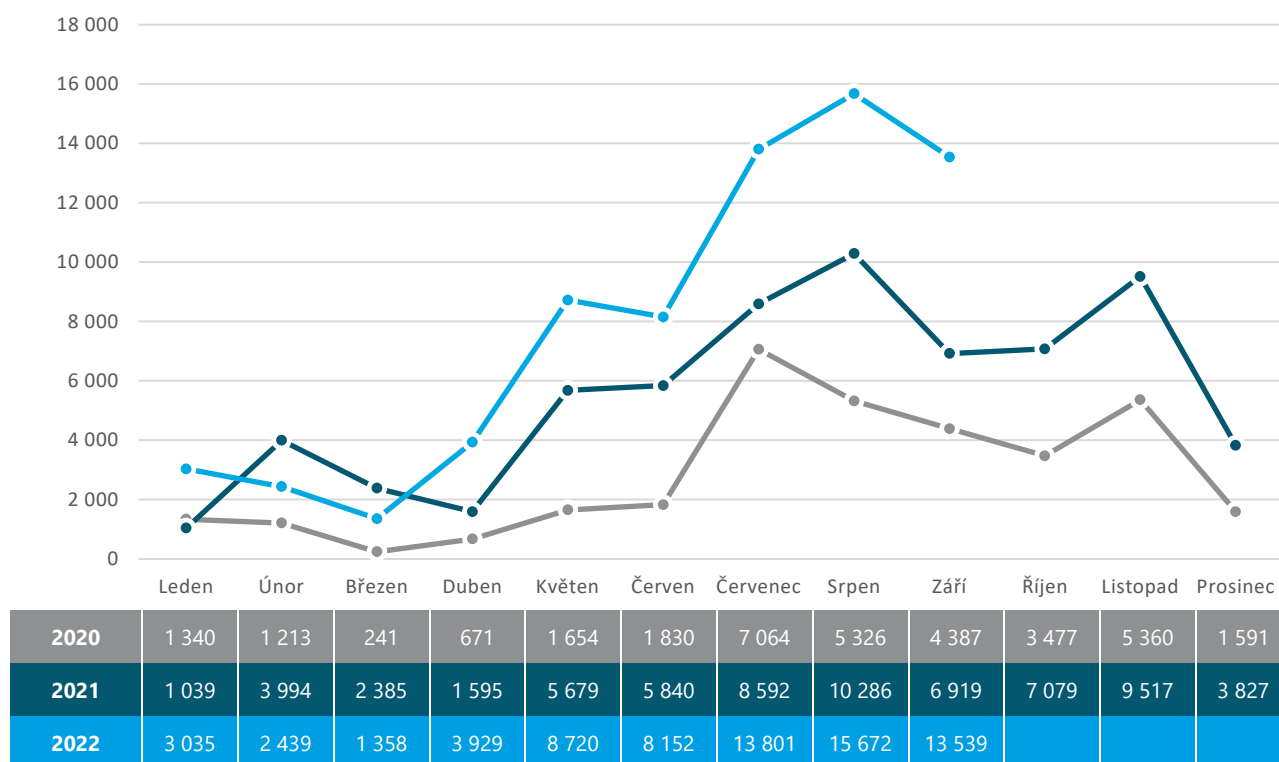
Centrální středomořská trasa

Teplé letní počasí ovlivnilo i příjezdy směrem do Itálie. Oproti prvnímu čtvrtletí se počty osob snažících se dostat na italskou pevninu zněkolikanásobil. Oproti tomu na Maltu v letošním roce v porovnání s rokem 2021 dorazilo o 40 % méně osob.

Za třetím čtvrtletím roku 2022 přicestovalo nelegálně do Itálie přes Středozemní moře 43 012 migrantů, což představuje v porovnání s prvním čtvrtletím tohoto roku 530% nárůst. Od začátku roku 2022 přicestovalo nelegálně do Itálie celkem 70 645 osob, což je o 52 % osob více než v prvních třech čtvrtletích roku 2021.

Hlavním výchozím bodem migrantů mířících do Itálie je v roce 2022 Libye, z níž k 2. říjnu připlulo více než polovina všech migrantů (38 250). Následovalo Tunisko, ze kterého vyplulo celkem 27 % všech nově připluvších. Na třetím místě bylo Turecko s 17 %. K nejčastějším zemím původu migrantů připlouvajících do Itálie patřil **Tunisko, Egypt a Bangladéš**.

Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2020, 2021 a 2022

zdroj: UNHCR

Dle statistik IOM k 30. září **zemřelo nebo bylo pohřšováno v rámci centrální středomořské trasy v roce 2022 celkem 1 180 osob**.

Západní středomořská trasa

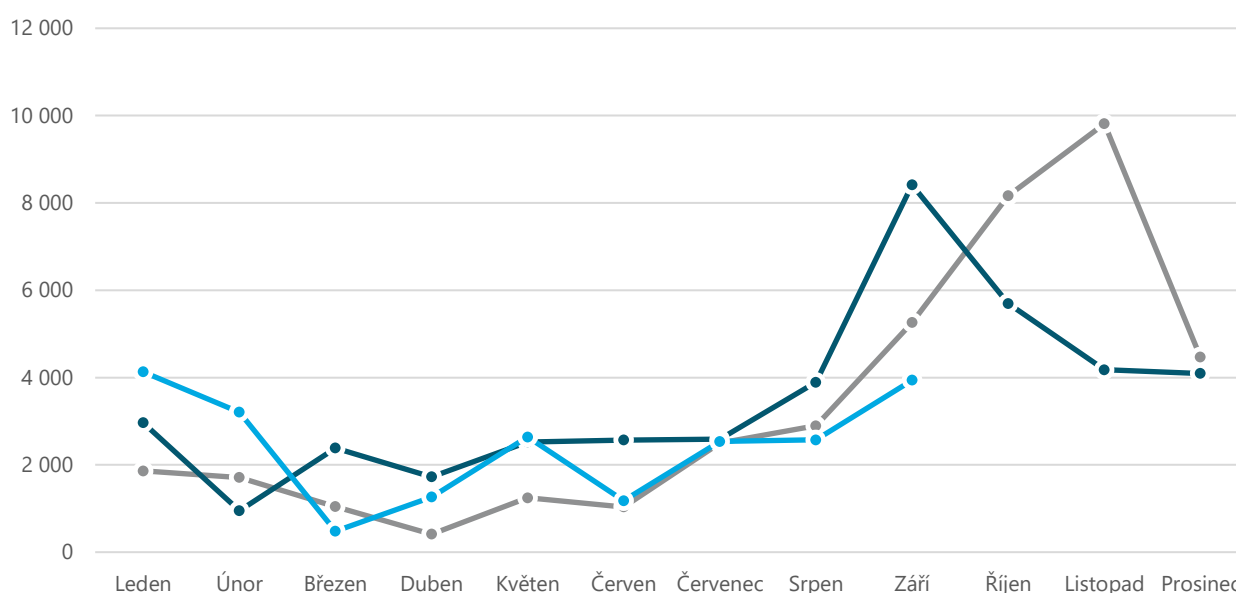

Ačkoliv mezičtvrtletně se zvýšila migrace do Španělska o 67 %, v porovnání se stejným obdobím roku 2021 se jedná o pokles o 20 %. Od začátku roku 2022 k 30. září přicestovalo nelegálně do Španělska 23 622 osob, a to v drtivé většině po moři (21 943).

V třetím čtvrtletí roku 2022 přicestovalo nelegálně do Španělska (tj. přes Středozemní moře a přes španělské enklávy v Africe) **celkem 9 229 migrantů**. Z uvedeného počtu 9 049 osob připlulo po moři a 180 přicestovalo po zemi. **Na Kanárské ostrovy přicestovalo k 25. září 2022 celkem 12 506 migrantů**, tj. o 5 % méně než ve stejném období loňského roku.

V roce 2022 patří dosud k **nejčastějším zemím původu migrantů** připlouvajících do pevninského Španělska **Alžírsko, Maroko, a Sýrie**. Na Kanárské ostrovy pocházela většina připlouvajících z Maroka (95 %), Senegalu a Mauretánie.

Srovnání počtu příjezdů do Španělska po moři v letech 2020, 2021 a 2022

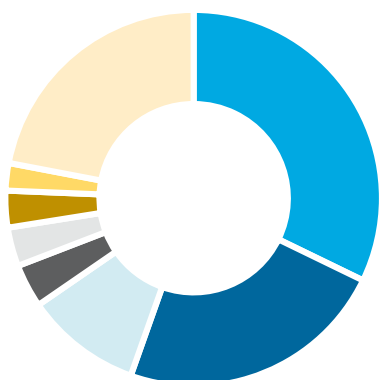
zdroj: UNHCR

Dle statistik IOM k 30. září **zemřelo nebo bylo pohřešováno v rámci západní středomořské trasy v roce 2022 celkem 156 osob**.

Východní migrační trasa

Už přes 4,3 milionu osob požádalo v zemích EU o dočasnou ochranu, dalších 26 400 o mezinárodní ochranu. Od začátku června nadále pokračoval sestupný trend v počtu registrací o dočasnou mezinárodní ochranu. Od počátku ruské agrese na Ukrajině do konce září přišlo z Ukrajiny do EU více než 9,8 mil. osob. Nicméně došlo k nárůstu počtu lidí, kteří se vrátili do místa svého původu. Ke konci září bylo zároveň **zaznamenáno přes 7,1 mil návratů zpět na Ukrajinu** (přesnou povahu těchto pohybů však nelze přesně určit).

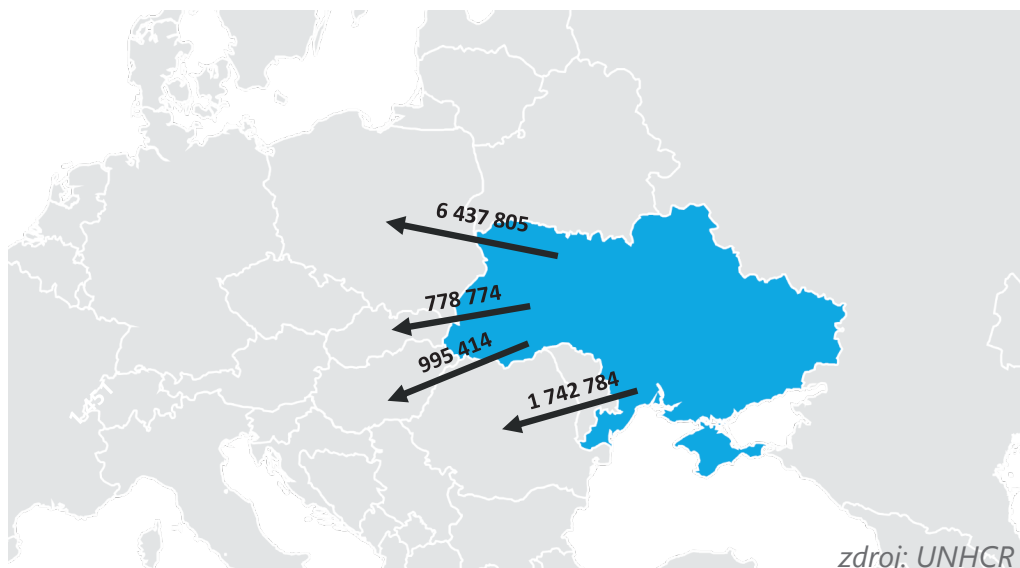
Počty žadatelů o dočasnou ochranu v EU

● Polsko	32 %	● Španělsko	3 %
● Německo	23 %	● Bulharsko	3 %
● Česká republika	10 %	● Francie	2 %
● Itálie	4 %	● Jiné	23 %

zdroj: UNHCR

Příchody z Ukrajiny na Slovensko, do Polska, Maďarska a Rumunska (k 30. 9.)

zdroj: UNHCR

Na hranicích mezi Běloruskem a státy EU zůstává nadále nižší migrační tlak v porovnání s vrcholem zdejší migrační krize v roce 2021. Nicméně zvýšil se tlak na určitých místech litevské a polské hranice. Celkový počet příchodů do EU byl k 2. říjnu 803 osob (534 do Polska, 179 do Litvy a 90 do Lotyšska). Zabráněno bylo celkem 20 480 pokusům o vstup (z toho 8 623 do Polska, 8 448 do Litvy a 3 409 do Lotyšska).

Shrnutí

Země prvního příjezdu migrantů 2016 - 2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (k 30. 9.)
Řecko	173 450	29 718	49 158	74 348	15 533	8 803	11 091
Itálie	181 436	119 369	23 370	11 487	34 133	66 752	70 645
Španělsko	14 094	28 349	64 427	32 492	41 925	43 196	21 943
Celkem	368 980	177 436	136 955	118 327	91 591	118 751	103 679

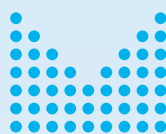
zdroj: IOM a UNHCR

Země prvního příjezdu migrantů v III. čtvrtletí roku 2022

	Duben	Květen	Červen	Celkem za III. Q 2022
Řecko	1 300	880	1 444	5 574
Itálie	3 929	8 720	8 152	43 012
Španělsko	1 402	2 719	1 387	9 229

zdroj: UNHCR

Problematiku migrační politiky v České republice má na starosti Ministerstvo vnitra. V rámci Ministerstva vnitra za tuto oblast zodpovídá **odbor azylové a migrační politiky (OAMP)**.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

HLAVNÍ TÉMATA:

- Legální migrace
- Mezinárodní ochrana
- Integrace cizinců
- Integrace držitelů mezinárodní ochrany
- Evropská a mezinárodní spolupráce
- Zahraniční pomoc
- Krajané
- Schengenská spolupráce
- Volný pohyb osob v EU
- Návraty
- Nelegální migrace

Centrální pracoviště OAMP se zabývá obecnou koncepcí, legislativou a směřováním migrační politiky České republiky. Mimo centrální pracoviště má OAMP své zastoupení ve všech 14 krajích formou regionálních pracovišť. Činnost oddělení OAMP v regionech je zaměřena na řízení ve věcech pobytu cizinců a řízení o mezinárodní ochraně.

Pro více informací můžete navštívit webové stránky: www.mvcr.cz/migrace/